

Yttrande
2020-05-06

Ärende 4.3

Yttrande angående – Remiss från Finansdepartementet – promemorian Klimatdeklaration för byggnader

I kommunstyrelsen:

Yttrandet

I remissvaren från Staden framgår det att det finns helt olika inriktningar i svaren. Det är väntat med tanke på att instanserna svarat med utgångspunkt i det egna bolaget eller förvaltningens intresse.

Exempel:

GBG Energi

Men vi vet också att utsläppen från de flesta fjärrvärmesystem går mot noll inom bara några år. Det innebär att utsläppen från driftskedet, i en ny byggnad, i praktiken aldrig kommer att komma upp till samma nivå som utsläppen från byggfasen.

Miljöförvaltningen

En jämförelse skulle kunna göras med att ställa krav på solex på alla nya byggnader. Det skulle förmodligen ge branschen högre kostnader än klimatdeklarationer, men skulle ge ett mätbart mervärde.

Här ser vi tydligt en intressekonflikt som staden måste hantera.

SD anser att SLK landat rätt i Stadens förslag till svar till finansdepartementet. Svaret är välbalanserat och sakligt.

Göteborgs stad ser fortfarande att lagen riskerar att bara bli ett krav på administration utan större verkan om det inte finns minimikrav på minskad klimatpåverkan. För klimatfrågan är det viktigt att vi bara inför verkningsfulla åtgärder som ger resultat och verkliga minskningar.....

För driftskedet finns energideklarationer som medger regelbundna uppdateringar och vid en eventuell utökning av klimatdeklarationer bör värderas hur klimatpåverkan från driftskedet lämpligast görs.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2020-03-31

Diarienummer 0479/20

Handläggare

Sara Pettersson

Telefon: 031-368 00 55

E-post: sara.pettersson@stadshuset.goteborg.se

Remiss från Finansdepartementet – promemorian Klimatdeklaration för byggnader

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

Yttrande över remiss från Finansdepartementet - promemoria Klimatdeklaration för byggnader (Ds2020:4), i enlighet med bilaga 5 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, översänds till Finansdepartementet.

Sammanfattning

Finansdepartementet har 2020-02-11 skickat promemorian klimatdeklaration för byggnader (Ds 2020:4) på remiss till Göteborgs Stad. Remissen ska besvaras senast 2020-05-06.

Kommunstyrelsen har tidigare genom beslut 2018-12-12 § 975 yttrat sig över remiss från Näringsdepartementet där bland annat Klimatdeklaration av byggnader (2018:23) ingick.

I promemorian lämnas förslag till ny lag och förordning om klimatdeklaration för byggnader. Promemorian innehåller också ett förslag till ändring av plan- och bygglagen. Syftet är att minska klimatpåverkan vid uppförande av byggnader genom att synliggöra denna påverkan.

Förslaget innebär att byggherren ansvarar för att upprätta och lämna in en klimatdeklaration till Boverket och ska gälla vid uppförandet av nya byggnader. Det finns flera undantag, till exempel för privatpersoner. Först när klimatdeklarationen lämnats in, såvida inte undantag är tillämpligt, kan slutbesked meddelas av byggnadsnämnden.

Stadsledningskontoret ställer sig i huvudsak positiv till klimatdeklarationer då det ligger i linje med stadens arbete med att ställa om till en fossilfri byggsektor.

Stadsledningskontoret vill dock framföra ett antal synpunkter till Finansdepartementet.

Bland annat anser kontoret att så fort marknaden mognat ska gränsvärden införas för klimatavtryck kopplat till byggnadstyp. Det är också viktigt att de åtgärder som föreslås för att underlätta införandet och framför allt praktiserandet av deklARATIONERNA genomförs.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Boverket gör bedömningen att staten bör finansiera framtagandet av en nationell databas med öppna och tillgängliga klimatdata, liksom framtagande av informations- och vägledningsmaterial. Bedömningen är därmed att kostnaden är liten i ett byggprojekt.

Vid tidigare yttrande gjorde lokalnämnden bedömningen att det tillkommer en kostnad för att ta fram klimatdata och materielmängder samt registrera och beräkna dessa. Nämnden bedömer dock detta som en mycket liten kostnadsandel i byggprojekt. Men också att kostnadens storlek är avhängig utvecklingen av bra digitala redskap.

Kostnaden för att upprätta en klimatdeklaration uppskattas uppgå till mellan 120 000 och 241 000 kronor för ett genomsnittligt flerbostadshus och till 48 000 kronor för ett småhus. Beräkningen i promemorian är att krav på klimatdeklarationer öka byggkostnaden med mellan 0,11–0,21 procent för ett flerbostadshus, och något högre för småhus, varför effekterna på bostadsinvesteringarna kommer att vara förhållandevis små.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förslaget är i linje med regionala, nationella och internationella miljömål liksom det lokala klimatmålet i Göteborg.

Lagförslaget är ett informationsstyrmedel men bedöms ha en positiv påverkan på den ekologiska dimensionen och särskilt i ett klimatperspektiv på sikt.

Uppförandet av en byggnad står för en stor del av dess totala klimatpåverkan sett ur ett livscykelperspektiv. Att hitta åtgärder i samband med byggnationen har därför stor betydelse för att minska byggnadens klimatbelastning. Ökad kunskap om material, metoder och planering kan därför ha stor påverkan. Men utan krav är det svårt att bedöma hur stor den positiva påverkan förslaget får. Det beror till stor del på hur deklARATIONEN används vid kommande projekt i planeringsskedet och i hur stor utsträckning det påverkar byggherrens val.

Bedömning ur social dimension

Stadsledningskontoret inte har funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bilagor

1. Sammanfattning av Finansdepartementets promemoria Klimatdeklarationer för byggnader (Ds 2020:4)
2. Handlingar från fastighetskontoret 2020-03-18
3. Handlingar från miljö- och klimatnämnden 2020-03-24
4. Handlingar från Göteborg Energi AB, 2020-03-24
5. Förslag till yttrande till Finansdepartementet

Ärendet

Finansdepartementet har 2020-02-11 skickat promemorian klimatdeklaration för byggnader (Ds 2020:4) på remiss till Göteborgs Stad. Remissen ska besvaras senast 2020-05-06.

Beskrivning av ärendet

Remissen har underremitterats till Förvaltnings AB Framtiden, lokalnämnden, byggnadsnämnden och fastighetsnämnden för yttrande. Ärendet har också skickats till miljö- och klimatnämnden, Higab och Göteborg Energi AB för möjlighet till yttrande. Svar har inkommit från fastighetskontoret, miljö- och klimatnämnden och Göteborg Energi AB.

Kommunstyrelsen har tidigare genom beslut 2018-12-12 § 975 yttrat sig över remiss från Näringsdepartementet - Boverkets rapporter Dokumentationssystem för byggprodukter 2018:22 och Klimatdeklaration av byggnader 2018:23 samt delbetänkandet Resurseffektiv användning av byggmaterial (SOU 2018:51).

Sammanfattning av Finansdepartementets förslag

I promemorian lämnas förslag till ny lag och förordning om klimatdeklaration för byggnader. Promemorian innehåller också ett förslag till ändring av plan- och bygglagen. Syftet är att minska klimatpåverkan vid uppförande av byggnader genom att synliggöra denna påverkan.

Förslaget innebär att byggherren ansvarar för att upprätta och lämna in en klimatdeklaration till Boverket och ska gälla vid uppförandet av nya byggnader. Det finns flera undantag, till exempel industrianläggningar, verkstäder eller små byggnader och det görs även undantag för privatpersoner om det inte gäller en byggnad för näringsverksamhet. Först när klimatdeklarationen lämnats in, såvida inte undantag är tillämpligt, kan slutbesked meddelas av byggnadsnämnden.

Klimatdeklarationen föreslås omfatta byggskedet. Vid beräkning av klimatpåverkan får både produktspecifika och generiska värden användas. Boverket ska föra register över inlämnade klimatdeklarationer och föreslås även vara tillsynsmyndighet. Om Boverket i sin tillsyn beräknar ett värde av klimatpåverkan som väsentligt avviker från det deklarerade värdet ska myndigheten ge byggherren tillfälle att inkomma med en förklaring till avvikelsen.

Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2022.

Remissinstansernas synpunkter

Fastighetskontoret

Fastighetskontorets bedömning är att det är ett väl utarbetat och viktigt förslag. De begränsningar som görs i förslaget gällande exempelvis omfattning tror kontoret successivt kan minska i framtiden men att det underlättar att börja i en mindre skala. När lagen är inarbetad tror nämnden att det är möjligt och önskvärt att den får utökad omfattning. Kontoret ser ingen anledning att göra lagen mer begränsad.

Det är dock av yttersta vikt att de åtgärder som föreslås för att underlätta införandet och framför allt praktiserandet av deklARATIONERNA genomförs.

Precis som förslaget påpekar är fastighetsägare och byggherre i många fall olika juridiska personer. Vid markanvisningar av kommunal mark är det inte ovanligt att det är en byggaktör som får markanvisningen och som projekterar och bygger och sedan övergår byggnaden till en bostadsrättsförening. Det är då exploatören som har möjligheten till kunskapsinhämtning, det är även de som kan göra olika systemval och studera och välja klimatsmarta lösningar. En fastighetsägare/bostadsrättsförening som inte varit byggherre har inte den kunskapen och inte heller tillgång till den information från byggskedet som behövs för att kunna göra en rättvisande klimatdeklaration. Kontoret instämmer därför i förslaget att det är byggherren som ska upprätta klimatdeklarationen och lämna den till Boverket och inte fastighetsägaren.

Fastighetskontoret anser att arbetet med klimatdeklarationen bör inledas så tidigt som möjligt och inte göras när byggnaden är färdig vilket är en risk då inga kravnivåer sätts. Det kan därför finnas skäl till att klimatdeklarationen genomförs i två steg med en klimatberäkning i ett tidigt skede och en klimatdeklaration i ett senare skede. Detta skulle kunna ge möjligheter till aktiva val tidigt som bidrar till en minskad klimatpåverkan.

Fastighetskontoret gör bedömningen att det är bra att det inledningsvis är möjligt att använda både generiska och produktspecifika klimatdata. Kontoret tycker dock det är viktigt att framgent skärpa kraven på att beräkningarna ska baseras på produktspecifika livscykeldata så kallade Miljövarudeklarationer (EPD:er) så att man har ett så korrekt underlag som möjligt. Det är särskilt viktigt om man i tidiga skeden vill göra en bedömning av bästa val ur ett klimatperspektiv.

Fastighetskontoret anser att så fort marknaden mognat ska det införas gränsvärden för klimatavtryck kopplat till byggnadstyp.

Miljö- och klimatnämnden

Nämnden ställer sig tveksam till om promemorians förslag får någon betydande effekt. Då det inte ställs några minimikrav riskerar deklARATIONERNA att leda till ökad administration utan märkbart resultat. När byggbranschen utvecklas riskerar dessa ”gamla” siffror om byggande att bli föråldrade och inte ha så stor betydelse då de kan bli inaktuella.

Nämnden anser att i ett läge då det både finns ett behov av kostnadseffektiva och klimatanpassade bostäder bör det övervägas vad som är mest lämpligt att lägga resurserna på. Då klimatdeklARATIONERNA enligt promemorian till stor del kommer att utföras av konsulter är det även tveksamt om den ökade kunskapen kommer byggherrarna tillgodo när det gäller framtida byggnationer.

Att privatpersoner undantas från förslaget är lämpligt, då det är tveksamt om kunskapsöverföringen får någon praktisk verkan.

Nämnden är positiv till att det införs åtgärder för att minska nya byggnaders klimatpåverkan men det bör undersökas om andra alternativ än promemorians förslag är mer effektiva både med tanke på kostnader och klimatpåverkan. Det eventuella kostnadsutrymme som finns i ökade byggkostnader bör användas på ett så klimateffektivt sätt som möjligt.

Göteborg Energi AB

Göteborg Energi AB tillstyrker Finansdepartementets förslag om införande av klimatdeklarationer för byggnader.

Bolaget tillstyrker också att deklARATIONERNA avgränsas till att endast omfatta de skeden i byggprocessen som föregår driftskedet. Detta bör gälla permanent och inte endast inledningsvis. Om man vill öka synligheten av klimatpåverkan från driftskedet görs detta lämpligare inom ramen för energideklarationssystemet, som medger regelbundna uppdateringar.

Stadsledningskontorets bedömning

Underremitteringen besvarades inte av någon av de nämnder eller bolag som ansvarar för nybyggnation i staden vilket gör det svårare att bedöma förslaget hela påverkan på stadens verksamhet. Vid tidigare yttrande har staden varit positiv till klimatdeklaration även om det gjordes flera medskick till staten inför det fortsatta arbetet.

Stadsledningskontoret ställer sig dock i huvudsak positiv till klimatdeklarationer då det ligger i linje med stadens arbete med att ställa om till en fossilfri byggsektor. Stadsledningskontoret vill dock framföra följande synpunkter.

Kontoret håller med om att det är byggherren som ska upprätta klimatdeklarationen och lämna den till Boverket och inte fastighetsägaren. Det är positivt att privatpersoner undantas från förslaget.

Stadsledningskontoret ser fortfarande att lagen riskerar att bara bli ett krav på administration utan större verkan om det inte finns minimikrav på minskad klimatpåverkan. För klimatfrågan är det viktigt att vi bara inför verkningsfulla åtgärder som ger resultat och verkliga minskningar. Kontoret anser därför att så fort marknaden mognat ska det införas gränsvärden för klimatavtryck kopplat till byggnadstyp. Det är viktigt att de åtgärder som föreslås för att underlätta införandet och framför allt praktiserandet av deklARATIONERNA genomförs.

För att deklARATIONEN ska få verkan måste den genomföras i ett tidigt skede av byggprocessen då det är möjligt att ställa krav och göra vägval. Det kan därför finnas skäl till att klimatdeklarationen genomförs i två steg med en klimatberäkning i ett tidigt skede och en klimatdeklaration i ett senare skede.

Tillsvidare tycker kontoret att det är rimligt att använda både specifika och generiska data men att det är viktigt att efterhand skärpa kraven på att beräkningarna baseras på produktspecifika livscykeldata, så kallade MiljövarudeklARATIONER (EPD:er). Stadsledningskontorets bedömning är fortfarande att det krävs krav på EU-nivå att varor som sätts på den europeiska marknaden måste ha en EPD. Kontoret vill också lyfta fram att transparensen i deklARATIONEN och underliggande beräkningar är viktigt för en effektiv lärprocess. Boverket bör bidra i att tillgängliggöra information och utbildningsmaterial då det finns ett stort behov av kunskapshöjning inom området till exempel för byggherrar och mindre entreprenörer.

I dagsläget har deklARATIONERNA avgränsats till att endast omfatta de skeden i byggprocessen som föregår driftskedet. För driftskedet finns energideklARATIONER som medger regelbundna uppdATERINGAR och vid en eventuell utökning av klimatdeklARATIONER bör värderas hur klimatpåVERKAN från driftskedet lämpligast görs.

Magnús Sigfússon

Eva Hessman

Direktör Stadsutveckling

Stadsdirektör

Sammanfattning

I promemorian lämnas förslag till ny lag och förordning om klimatdeklaration för byggnader. Promemorian innehåller också ett förslag till ändring av plan- och bygglagen.

Syftet med den nya lagen är att minska klimatpåverkan vid uppförande av byggnader genom att synliggöra denna påverkan.

Förslagen i promemorian innebär att byggherren ansvarar för att upprätta och lämna in en klimatdeklaration till Boverket.

Kravet på klimatdeklaration gäller vid uppförande av nya byggnader. Tillfälliga byggnader som är avsedda att användas i högst två år, byggnader som inte kräver bygglov enligt plan- och bygglagen, industrianläggningar och verkstäder, ekonomibygnader för jordbruk, skogsbruk eller annan liknande näring och byggnader som inte har större bruttoarea än 50,0 kvadratmeter föreslås undantas från kravet på klimatdeklaration.

Vidare görs ett undantag för privatpersoner som på annat sätt än i näringsverksamhet uppför en byggnad. Byggherren ska visa att en klimatdeklaration har lämnats in, eller att något av undantagen är tillämpligt, innan slutbesked kan meddelas av byggnadsnämnden.

Klimatdeklarationen föreslås omfatta byggskedet. Vid beräkning av klimatpåverkan får både produktspecifika och generiska värden användas. Boverket ska föra register över inlämnade klimatdeklarationer.

Boverket föreslås vara tillsynsmyndighet. Om Boverket i sin tillsyn beräknar ett värde av klimatpåverkan som väsentligt avviker från det deklarerade värdet ska myndigheten ge byggherren tillfälle att inkomma med en förklaring till avvikelsen. Boverket får ompröva klimatdeklarationen om byggherren inte inkommit med en skälig förklaring till avvikelsen. Boverket föreslås också få ta ut en sanktionsavgift om en klimatdeklaration har omprövats och det finns särskilda skäl. Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2022.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2020-03-18

Diarienummer 1137/20

Handläggare

Marie Ljungqvist

Telefon: 031 – 368 12 08

E-post: marie.ljungqvist@fastighet.goteborg.se

Yttrande gällande remiss: Klimatdeklaration för byggnader

Sammanfattning

Begäran från Regeringskansliet, Finansdepartementet om yttrande över förslag till ny lag om klimatdeklaration för byggnader. Syftet är att minska klimatpåverkan vid uppförande av byggnader genom att synliggöra denna påverkan. Förslaget innebär att byggherren ansvarar för att upprätta och lämna in en klimatdeklaration till Boverket och ska gälla vid uppförandet av nya byggnader. Det finns flera undantag t. ex. industrianläggningar, verkstäder eller små byggnader och det görs även undantag för privatpersoner om det inte gäller en byggnad för näringsverksamhet. Först när klimatdeklarationen lämnats in, såvida inte undantag är tillämpligt, kan slutbesked meddelas av byggnadsnämnden.

Klimatdeklarationen föreslås omfatta byggskedet. Boverket ska föra register över inlämnade klimatdeklarationer och föreslås även vara tillsynsmyndighet.

Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2022.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Boverket gör bedömningen att staten bör finansiera framtagandet av en nationell databas med öppna och tillgängliga klimatdata, liksom framtagande av informations- och vägledningsmaterial. Under dessa förutsättningar är vår bedömning att kostnaden är liten i ett byggprojekt. Det kommer främst att handla om konsultkostnader och sett till den totala produktionskostnaden så rör det sig om hanterbara summor.

Avdelningen UMB, utveckling mark och byggnader, arbetar ytterst sällan med nyproduktion och kommer därför inte att beröras i någon större grad av lagen, varken arbetsmässigt eller ekonomiskt.

Bedömning ur ekologisk dimension

Lagförslaget är en del i det klimatstrategiska arbetet och har enbart positiv betydelse med avseende på miljömässig påverkan och särskilt i ett klimatperspektiv.

Förslaget är i linje med både lokala, nationella och internationella miljömål liksom det klimatstrategiska arbetet i Göteborg.

Bedömning ur social dimension

Ur framför allt ett barnperspektiv har lagen givetvis en positiv inverkan då syftet är att minska klimatpåverkan i framtiden. Även ur ett hälsoperspektiv är förslaget positivt av samma skäl.

Förvaltningens/bolagets bedömning

Fastighetskontorets bedömning är att det är ett väl utarbetat och viktigt förslag. De begränsningar som görs i förslaget gällande exempelvis omfattning tror vi successivt kan minska i framtiden men att det underlättar att börja i en mindre skala. När lagen är inarbetad tror vi att det är möjligt och önskvärt att den får utökad omfattning.

Vi ser ingen anledning att göra lagen mer begränsad.

Det är dock av yttersta vikt att de åtgärder som föreslås för att underlätta införandet och framför allt praktiserandet av deklARATIONERNA genomförs.

Precis som förslaget påpekar är fastighetsägare och byggherre i många fall olika juridiska personer. Vid markanvisningar av kommunal mark är det inte ovanligt att det är en byggaktör som får markanvisningen och som projekterar och bygger och sedan övergår byggnaden till en bostadsrättsförening. Det är då exploatören som har möjligheten till kunskapsinhämtning, det är även de som kan göra olika systemval och studera och välja klimatsmarta lösningar. En fastighetsägare/bostadsrättsförening som inte varit byggherre har inte den kunskapen och inte heller tillgång till den information från byggskedet som behövs för att kunna göra en rättvisande klimatdeklaration.

Vi instämmer därför i förslaget att det är byggherren som ska upprätta klimatdeklarationen och lämna den till Boverket och inte fastighetsägaren.

Fastighetskontoret anser att arbetet med klimatdeklarationen bör inledas så tidigt som möjligt och inte göras när byggnaden är färdig vilket är en risk då inga kravnivåer sätts. Det kan därför finnas skäl till att klimatdeklarationen genomförs i två steg med en klimatberäkning i ett tidigt skede och en klimatdeklaration i ett senare skede. Detta skulle kunna ge möjligheter till aktiva val tidigt som bidrar till en minskad klimatpåverkan.

Fastighetskontoret gör bedömningen att det är bra att det inledningsvis är möjligt att använda både generiska och produktspecifika klimatdata. Vi tycker dock det är viktigt att framgent skärpa kraven på att beräkningarna ska baseras på produktspecifika livscykeldata s.k. Miljövarudeklarationer (EPD:er) så att man har ett så korrekt underlag som möjligt. Det är särskilt viktigt om man i tidiga skeden vill göra en bedömning av bästa val ur ett klimatperspektiv.

Fastighetskontoret anser att så fort marknaden mognat ska det införas gränsvärden för klimatavtryck kopplat till byggnadstyp.

Martin Öbo
Fastighetsdirektör

Ordförandebeslut

Datum 2020-03-19

Diarienummer 2020-3137

Remiss - Kommunstyrelsen 0479/20, Finansdepartementet Fi2020/00475/BB, Klimatdeklaration för byggnader

Beslut

Miljö- och klimatnämnden skickar över miljöförvaltningens förslag till yttrande, i enlighet med tjänsteutlåtandets bilaga, som eget yttrande till kommunstyrelsen.

Handlingar

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2020-03-24.

Emmyly Bönfors

Ordförande miljö- och klimatnämnden

Beslutet är fattat på delegation

Detta beslut är fattat av ordförande på delegation av miljö- och klimatnämnden.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2020-03-24

Diarienummer 2020-3137

Handläggare

Mats Danielsson

Telefon: 031-3683951

E-post: mats.danielsson@miljo.goteborg.se

Remissvar: Klimatdeklaration för byggnader

Förslag till beslut

Miljö- och klimatnämnden antar miljöförvaltningens förslag som eget yttrande genom ordförandebeslut.

Sammanfattning

Miljö- och klimatnämnden har fått möjlighet att svara på remissen Klimatdeklaration för byggnader till kommunstyrelsen. Promemorian avser att krav på klimatdeklarationer ska införas 2022.

I promemorian föreslås krav på att alla nya byggnader ska ha en klimatdeklaration. Den ska beskriva vilken klimatpåverkan själva uppförandet av en ny byggnad har. Promemorian föreslår också hur byggnadens klimatpåverkan ska redovisas. Det ställs inte krav på vilken nivå det ska vara på byggnadens klimatpåverkan. Syftet är att branschen ska få mer kunskap om klimatpåverkan när det gäller nya byggnader.

Förvaltningen ställer sig tveksam till om promemorians förslag får någon betydande effekt.

Då det inte ställs några minimikrav riskerar deklARATIONERNA att leda till ökad administration utan märkbart resultat. När byggbranschen utvecklas riskerar dessa ”gamla” siffror om byggande att bli föråldrade och inte ha så stor betydelse då de kan bli inaktuella.

Förvaltningen anser att i ett läge då det både finns ett behov av kostnadseffektiva och klimatanpassade bostäder bör det övervägas vad som är mest lämpligt att lägga resurserna på.

Då klimatdeklarationerna enligt promemorian till stor del kommer att utföras av konsulter är det även tveksamt om den ökade kunskapen kommer byggherrarna tillgodo när det gäller framtida byggnationer.

Att privatpersoner undantas från förslaget är lämpligt, då det är tveksamt om kunskapsöverföringen får någon praktisk verkan.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Promemorian Klimatdeklaration för byggnader kommer att ge byggnationer ökade kostnader. Att öka kostnaden med 50 till 100 kr per m² för flerbostadshus och ca 350 kr per m² för småhus i Storgöteborg leder till stora kostnader totalt. Nationellt handlar det om miljardbelopp. Som jämförelse är det nationella investeringsstödet till solceller 835 miljoner 2020.

Boverkets tidigare studier angående att 1% ökning av byggkostnaderna minskar bostadsinvesteringarna med 6% på lång sikt är även det en aspekt som påverkar den ekonomiska dimensionen.

Promemorian Klimatdeklaration för byggnader har till skillnad från tidigare förslag ett undantag som säger att privatpersoner inte behöver göra en klimatdeklaration. Undantaget är lämpligt, då kunskapen vid en klimatdeklaration oftast endast ger möjlighet till lärande vid ett tillfälle eller med så stort tidsintervall att den kunskapen troligtvis blir inaktuell.

Bedömning ur ekologisk dimension

Uppförandet av en byggnad står för en stor del av dess totala klimatpåverkan sett ur ett livscykelerspektiv. Att hitta åtgärder i samband med byggnationen har därför stor betydelse för att minska byggnadens klimatbelastning. Ökad kunskap om material, metoder och planering kan därför ha stor påverkan.

Klimatdeklarationers syfte är att öka byggarens kunskaper om klimatpåverkan vid uppförande av en byggnad. I förslaget ställs inga krav på hur stor klimatpåverkan en byggnad får ha i byggskedet men det nämns att sådana krav kan komma framöver. Utan krav är det svårt att bedöma vilken klimatpåverkan förslaget får. Det beror till stor del på hur deklARATIONEN används vid kommande projekt i planeringsskedet. Då deklARATIONEN inte ska lämnas förrän i samband med slutbeskedet kommer förmodligen deklARATIONEN endast påverka den byggnad den är gjord för i begränsad omfattning. Att arbetet görs av en konsult gör det även osäkert hur stor del av informationen som kommer byggherren tillgodo.

Bedömning ur social dimension

Klimatdeklarationer kommer inte att påverka den sociala dimensionen i någon större omfattning.

Ärendet

Kommunstyrelsen har genom stadsledningskontoret gett miljö- och klimatnämnden möjlighet att yttra sig om Promemorian Klimatdeklaration för byggnader¹. Nämnden har tidigare svarat på remissen Boverkets rapporter 2018:22 Dokumentationssystem för byggprodukter och 2018:23 Klimatdeklaration av byggnader samt delbetänkandet Resurseffektiv användning av byggmaterial (SOU 2018:51). Nämndens yttrande ska vara stadsledningskontoret tillhanda senast 24 mars 2020. På grund av den korta svarstiden krävs ett ordförandebeslut.

Beskrivning av ärendet

Syftet med den nya lagen är att minska klimatpåverkan vid uppförande av byggnader genom att synliggöra denna påverkan. Förslagen i promemorian innebär att byggherren ansvarar för att upprätta och lämna in en klimatdeklaration till Boverket. Kravet på klimatdeklaration gäller vid uppförande av nya byggnader.

Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2022.

Miljö- och klimatnämnden har tidigare svarat på en remiss angående klimatdeklarationer. I remissen som nu läggs fram finns förslag på hur lagstiftningen ska se ut vilket även

¹ (Finansdepartementet, 2020)

innehåller konkreta datum för genomförandet. Premorian föreslår att en klimatdeklaration ska finnas från 1 juli 2022 på alla nya byggnader som fått bygglov efter det datumet. En klimatdeklaration ska innehålla beräkningar av klimatpåverkan från byggnadens klimatskärm, innerväggar och bärande konstruktion under byggskedet. Kraven innebär att en klimatdeklaration ska lämnas in för att kunna få ett slutbesked. Klimatdeklarationen ska omfatta klimatpåverkan av

1. råvaruförsörjning i produktskedet,
2. transport i produktskedet,
3. tillverkning i produktskedet,
4. transport i byggproduktionsskedet, och
5. bygg- och installationsprocessen i byggproduktionsskedet.

Tidigare antaganden har angett betydligt högre påverkan av driften av byggnaden än byggskedet. I en fallstudie genomförd 2018 av Sveriges Byggindustrier och en bred samling branschaktörer analyserades klimatpåverkan ur ett livscykelperspektiv för fem olika konstruktionslösningar för ett flerbostadshus. Studien visade bland annat att byggskedet står för ca 50 till 60 procent av klimatpåverkan vid en analysperiod på 50 år.

Lagens syfte är att minska klimatpåverkan vid uppförande av byggnader genom att synliggöra denna påverkan.

Förvaltningens bedömning

I tidigare remissvar ansåg miljö- och klimatanmänden att syftet med att minska klimatpåverkan är viktigt. Nämnden tvivlade på att ett förslag om klimatdeklarationer utan krav skulle få avsedd effekt.

I Göteborgs Stads svar på tidigare remiss står bland annat att *förslaget innebär enbart krav på deklaration och inte förbättringar, med ambitionen att branschen ska vänja och lära sig*” samt *”lagen riskerar att bara bli ett krav på administration utan större verkan”*. Om det inte finns ett minimikrav på minskad klimatpåverkan och någon form av klassning riskerar klimatdeklarationerna att bli verkningslösa. Göteborgs Stad ansåg i remissvaret att förslaget även bör innehålla krav på lägre klimatpåverkan och på produktspecifika klimatdata. Förvaltningen delar den bedömningen.

Även kostnader bör ses i ett större sammanhang. Det kan verka som att det är låga kostnader i procent av den totala byggkostnaden med klimatdeklarationer, men det fördyrar ändå byggkostnaden. Då behovet av bostäder är högt är det väsentligt att byggkostnaden hålls på låg och effektiv nivå.

En jämförelse skulle kunna göras med att ställa krav på solex på alla nya byggnader. Det skulle förmodligen ge branschen högre kostnader än klimatdeklarationer, men skulle ge ett mätbart mervärde.

Förvaltningen är positiv till att det införs åtgärder för att minska nya byggnaders klimatpåverkan men det bör undersökas om andra alternativ än promemorians förslag är mer effektiva både med tanke på kostnader och klimatpåverkan. Det eventuella kostnadsutrymme som finns i ökade byggkostnader bör användas på ett så klimateffektivt sätt som möjligt.

Anna Ledin

Direktör

Henriette Söderberg

Avdelningschef

Diariernr
10-2020-0334

Stadsledningskontoret
Sara Pettersson

Vårt datum/Our date
2020-03-24

Vår referens/Our reference
Lars Holmquist

Ert datum/Your date

Er referens/Your reference
Dnr: 0479/20

Synpunkter på remiss Klimatdeklaration för byggnader DS 2020:4

Göteborg Energi tillstyrker Finansdepartementets förslag om införande av klimatdeklarationer för byggnader.

Vi tillstyrker också att deklARATIONERNA avgränsas till att endast omfatta de skeden i byggprocessen som föregår driftskedet. Detta bör gälla permanent och inte endast inledningsvis. Om man vill öka synligheten av klimatpåverkan från driftskedet görs detta lämpligare inom ramen för energideklarationssystemet, som medger regelbundna uppdateringar.

Håll isär byggskede och driftskede

Göteborg Energi delar Finansdepartementets bedömning att det i stort saknas styrmedel som begränsar klimatpåverkan från byggande. Ändå är vi nu i en situation där klimatpåverkan från byggfasen motsvarar minst ett halvsekels drift – givet dagens klimatpåverkan från driftskedet. Men vi vet också att utsläppen från de flesta fjärrvärmesystem går mot noll inom bara några år. Det innebär att utsläppen från driftskedet, i en ny byggnad, i praktiken aldrig kommer att komma upp till samma nivå som utsläppen från byggfasen.

Vidare finns det en rad styrmedel som påverkar klimatpåverkan från driftskedet. Det gäller både energikraven för byggnaderna och den flora av styrmedel som träffar energiproduktionen. Koldioxidskatten och utsläppsrättssystemet samt energiskatter är några viktiga exempel. Uppdaterad information om klimatpåverkan från fjärrvärme kommuniceras vidare av varje fjärrvärmebolag årligen. Uppgifter om klimatpåverkan från elanvändning är också lätt tillgängliga.

Det är därför viktigt att renodla systemet till byggskedet, från råvaruproduktion till själva byggprocessen. Dels för att inte blanda ihop den redan kända påverkan från driftskedet, och dels för att undvika att informationen om driftskedet inte är aktuell. Med tanke på hur lättillgänglig information om driftskedets klimatpåverkan är,

anser Göteborg Energi inte att det behövs något statligt initiativ kring detta. Om man ändå skulle vilja gå vidare med att klimatdeklarera energianvändningen är energideklarationerna ett betydligt bättre verktyg för detta. Framförallt för att dessa regelbundet uppdateras, men också för att de är skilda från klimatdeklarationerna, vilket gör det lättare för mottagaren att hålla isär aspekterna.

Göteborg som ovan

GÖTEBORG ENERGI AB

Håkan Thorbjörnsson
Strategidirektör

fi.remissvar@regeringskansliet.se

fi.sba.bb@regeringskansliet.se

Diarienummer Fi2020/00475/BB

Göteborgs Stads yttrande gällande remiss Promemoria – Klimatdeklarationer för byggnader (Ds 2020:4)

Göteborgs stad ställer sig i huvudsak positiv till klimatdeklarationer då det ligger i linje med stadens arbete med att ställa om till en fossilfri byggsektor. Göteborgs stad vill dock framföra följande synpunkter.

Staden håller med om att det är byggherren som ska upprätta klimatdeklarationen och lämna den till Boverket och inte fastighetsägaren. Det är positivt att privatpersoner undantas från förslaget.

Göteborgs stad ser fortfarande att lagen riskerar att bara bli ett krav på administration utan större verkan om det inte finns minimikrav på minskad klimatpåverkan. För klimatfrågan är det viktigt att vi bara inför verkningfulla åtgärder som ger resultat och verkliga minskningar. Staden anser därför att så fort marknaden mognat ska det införas gränsvärden för klimatavtryck kopplat till byggnadstyp. Det är viktigt att de åtgärder som föreslås för att underlätta införandet och framför allt praktiserandet av deklARATIONERNA genomförs.

För att deklARATIONEN ska få verkan måste den genomföras i ett tidigt skede av byggprocessen då det är möjligt att ställa krav och göra vägval. Det kan därför finnas skäl till att klimatdeklARATIONEN genomförs i två steg med en klimatberäkning i ett tidigt skede och en klimatdeklARATION i ett senare skede.

Tillsvidare tycker kontoret att det är rimligt att använda både specifika och generiska data men att det är viktigt att efterhand skärpa kraven på att beräkningarna baseras på produktspecifika livscykeldata, så kallade MiljövarudeklARATIONER (EPD:er). Göteborgs stads bedömning är fortfarande att det krävs krav på EU-nivå att varor som sätts på den europeiska marknaden måste ha en EPD. Staden vill också lyfta fram att transparensen i deklARATIONEN och underliggande beräkningar är viktigt för en effektiv lärprocess. Boverket bör bidra i att tillgängliggöra information och utbildningsmaterial då det finns

ett stort behov av kunskapshöjning inom området till exempel för byggherrar och mindre entreprenörer.

I dagsläget har deklARATIONERNA avgränsats till att endast omfatta de skeden i byggprocessen som föregår driftskedet. För driftskedet finns energideklARATIONER som medger regelbundna uppdATERINGAR och vid en eventuell utökning av klimatdeklARATIONER bör värderas hur klimatpåVERKAN från driftskedet lämpligast görs.

För Göteborgs kommunstyrelse